

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Grozījumi MK noteikumos Nr.171 «Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā»

Margarita Krišlauka
Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
Elektronisko pakalpojumu nodaļas vecākā eksperte

08.03.2018

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

MK noteikumu projektā «Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā» tiek risināts:

Tiek veidots valsts iestāžu informācijas lietotāju vajadzībām un mūsdienu tehnoloģijām atbilstošs normatīvais regulējums

Tiešās
pārvaldes
iestādes

Pašvaldības

Nostiprināta Latvijas Atvērto datu portāla darbība, veicinot informācijas atkalizmantošanu

Ieviestas Parlamenta un Padomes 2016. gada 26.oktobra Direktīva (ES) 2016/2102 par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību prasības*

Plašāks tvērums
(līdzīgs kā
Publisko
iepirkumu likuma
tvērums)

* Piekļūstamības direktīva

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Informācijas sniegšana atbilstoši lietotāju (mērķauditoriju) vajadzībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Iestāde informāciju strukturē atbilstoši mērķauditoriju vajadzībām

saturs

Sāku lapā informācija par iestādes pakalpojumiem vai informācija par iestādes darbību mērķauditoriju vajadzībām atbilstošā formā un norādes uz citām satura sadaļām

Plaša kontaktinformācija, saziņas kanāli

Informācija viegli uztverama, lietotājiem draudzīga, saprotama valoda

forma

Nav noteikts, ka katrai iestādei jāveido sava tīmekļvietne, informāciju var sniegt pārraugošas iestādes tīmekļvietnē

Tīmekļvietnes pieejamība mobilajās ierīcēs

Ja publicē veidlapas, tad elektroniski aizpildāmas

Tīmekļvietnes vai mobilās lietotnes izstrādes gadījumā iekļauta testēšana ar gala lietotājiem

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atvēerto datu publicēšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atvērto datu portāla mērķis ir ieviest metadatu un datu kopu aprakstīšanas standartus un veicināt informācijas atkalizmantošanu

Portāla pamatfunkcija – apkalpot valsts iestāžu ERAF IKT projektu ietvaros publicējamo datu kopu sarakstu

Metadatus publicē Atvērto datu portālā

Atvērto datu kopas publicē Atvērto datu portālā vai citās tīmekļvietnēs

Atvērtos ģeotelpiskos datus publicē valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā (<https://geolatvija.lv>).

Atvērto datu portāla pārzinis ir VARAM

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieklūstamības direktīva (Nr. 2016/2102)

Kāpēc pieklūstams saturs ir nepieciešams?

Kas ir šī pieklūstamība, kādas prasības tā satur?

Kāda ir pašvaldību tīmekļvietņu izvērtējuma statistika?

Kās ir prasību attiecināmības tvērumi?

Kādi ir izņēmumi no attiecināmības tvēruma?

Kādā apmērā jānodrošina direktīvas prasības?

Kā nodrošināt pieklūstamu saturu, kas objektīvu iemeslu dēļ nav pieklūstams?

Kādi ir izņēmumi tīmekļvietņu un mobilo lietotņu saturā?

Kāds ir valsts IKT atbalsts?

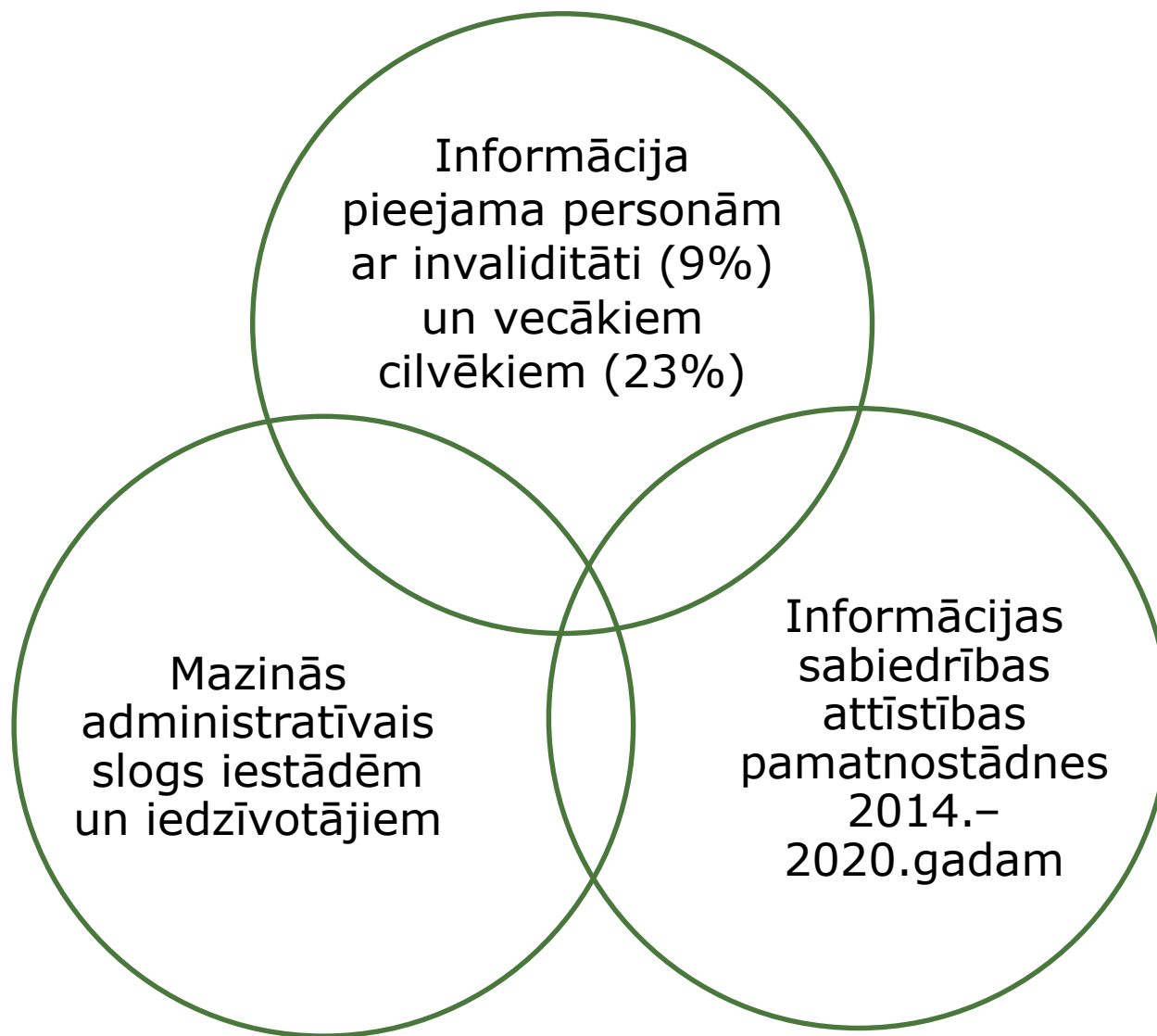
Kāds ir plānotais uzraudzības process?

Kādi ir termiņi un turpmākās darbības?

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Kāpēc pieklūstams saturs ir svarīgs?

avots: LM, CSP. 2017.gada beigu dati

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Direktīva nosaka pieklūstamību prasību līmeni, kas atbilst Eiropas standarta EN 301 549 V1.1.2 "Eiropā piemērotas pieklūstamības prasības IKT produktu un pakalpojumu publiskajam iepirkumam"

Tīmekļa satura
pieejamības
pamatnostādnes
(WCAG) 2.0

Eiropas standarts
EN 301 549
V1.1.2 "Eiropā
piemērotas
pieklūstamības
prasības IKT
produktu un
pakalpojumu
publiskajam
iepirkumam"

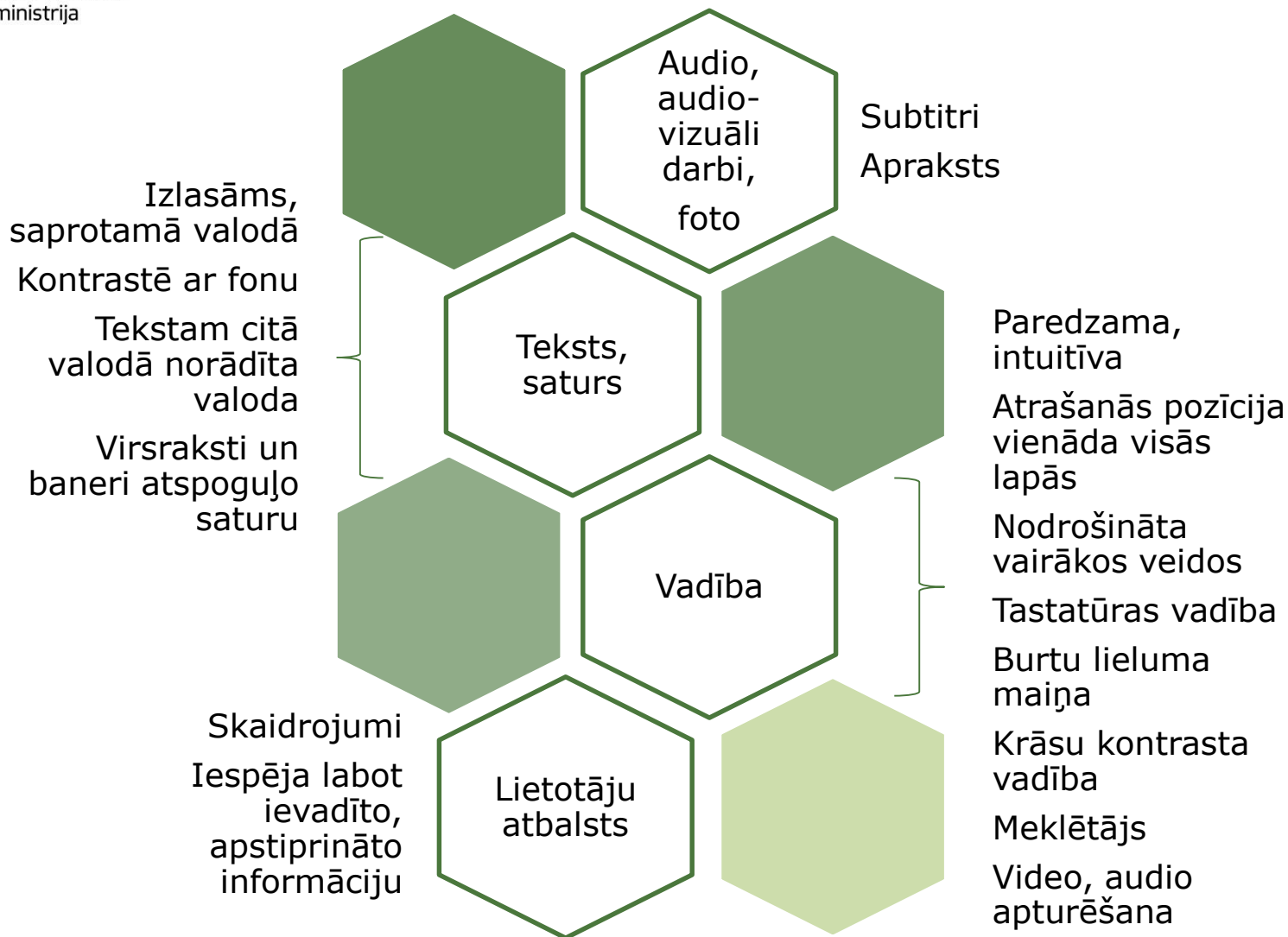
Latvijas
nacionālais
standarts EN
301549:2017
"IKT produktu un
pakalpojumu
pieklūstamības
prasības Eiropas
publiskajos
iepirkumos"

Standarts satur norādes uz
konkrētiem WCAG 2.0
punktiem, A un AA līmenis

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

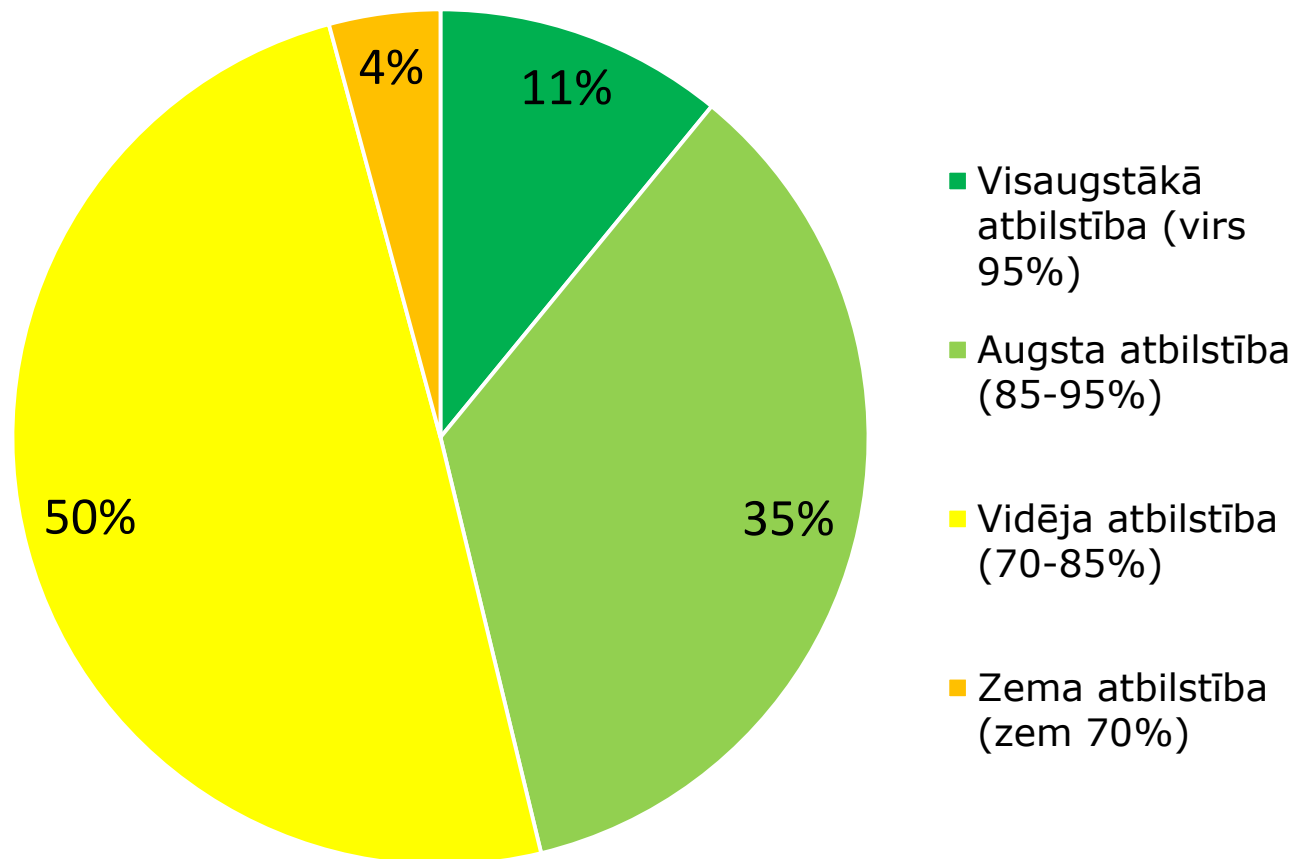
Galvenās pieklūstamības prasības atbilstoši WCAG AA līmenim

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pašvaldību tīmekļvietņu atbilstība WCAG 2.0.AA līmenim

WCAG tests veikts
<http://checkers.eiii.eu/en/pagecheck2.0/>

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Direktīvas prasības (līdzīgi kā Publisko iepirkumu likums) attiecas uz:

Tiešās pārvaldes iestādēm un atvasinātām publiskām personām

Tiešās pārvaldes iestāžu un atvasināto publisko personu padotībā esošām institūcijām, biedrībām un nodibinājumiem, kas īsteno valsts pārvaldes funkcijas un uzdevumus

privāto tiesību juridiskām personām

kas ir:

ir nodibināta vai **darbojas, lai apmierinātu sabiedrības vajadzības**, kas nav komerciāla vai rūpnieciska rakstura

atrodas **publiskas personas vai tās institūcijas padotībā vai izšķirošā ietekmē** vai šiem kritērijiem atbilstošas privāto tiesību juridiskās personas izšķirošā ietekmē

(šī ietekme izpaužas kā **balsstiesību vairākums pārraudzības institūcijas vai izpildinstitūcijas locekļu ievēlēšanā vai vadības iecelšanā**)

vai

šīs privāto tiesību juridiskās personas darbību **vairāk par 50 procentiem finansē publiska persona**, tās institūcija vai cita šiem kritērijiem atbilstoša privāto tiesību juridiskā persona

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Pieklūstamības prasības ir jānodrošina ciktāl tas neuzliek nesamērīgu slogu

Pirmkārt: iestādei jāizvērtē, kādu finanšu slogu rada pieklūstamības prasību nodrošināšana

Vērtē:

- attiecīgās iestādes resursus,
- iestādes veikto uzdevumu vai pakalpojumu nozīmīgumu sabiedrībā
- nepieciešamās izmaksas tīmekļvietnes un mobilās lietotnes, ja tāda izstrādāta, pilnveidei atbilstoši pieklūstamības standarta prasībām,
- ieguvumus attiecībā pret izmaksām lietotājiem, īpaši personām ar invaliditāti, ņemot vērā konkrētās tīmekļvietnes un mobilās lietotnes lietošanas biežumu un ilgumu (lietošanas statistika)

Prasības var nepiemērot*, ja:

- iestāde neveic plašām sabiedrības grupām būtisku uzdevumu vai nesniedz tām būtiskus pakalpojumus,
- iestādei pieklūstamības standarta prasību nodrošināšanas izmaksas pārsniedz ieguvumu sabiedrībai, īpaši personām ar invaliditāti, un prasa būtiskus ieguldījumus salīdzinot ar iestādei pieejamajiem resursiem,
- apdraudētu šo iestāžu spēju pildīt savu uzdevumu vai publicēt informāciju, kas ir nepieciešama iestādes uzdevumu izpildei

* nodrošina pieklūstamību iespēju robežās (nodrošinot alternatīvas iespējas, piemēram, konkrētas informācijas, kas ievietota tīmekļvietnē, sniegšana pieklūstamā veidā pēc lietotāja konkrēta pieprasījuma)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Otrkārt: iestādei jānodrošina alternatīvas pieklūstamības iespējas saturam, kas nav pieklūstams

Ja publicē **saturu, kam nav nodrošināta
pieklūstamība, iestādei jānodrošina
pieklūstamības alternatīvas iespējas,**
piemēram, kontaktinformācija lietotājam
nepieciešamos gadījumos, kad lietotājs var
pieprasīt kādu konkrētu saturu sniegt tam
pieklūstamā veidā vai formā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Treškārt: pieklūstamības prasības neattiecas uz šādu tīmekļvietņu un mobilo lietotņu saturu:

tiešraides raidlaika nacionālo elektronisko plašsaziņas
līdzekļu audio vai audiovizuāliem darbiem

tiešsaistes karšu un kartogrāfijas pakalpojumiem,
ja informācija tiek sniegta pieklūstamā digitālā formā
kartēs, kas paredzētas navigācijai

**kultūras mantojuma kolekciju priekšmetu
reprodukcijām**, kuras nevar kļūt pilnībā pieklūstamas
tāpēc, ka pastāv pieklūstamības prasību nesavienojamība
vai ar attiecīgā priekšmeta saglabāšanu, vai ar
reprodukcijas autentiskumu, nav pieejami automatizēti
un izmaksu ziņā lietderīgi risinājumi, kas viegli iegūtu
tekstu no manuskriptiem vai citiem mantojuma kolekciju
priekšmetiem un pārveidotu saturā, kas atbilst
pieklūstamības prasībām

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Valsts IKT atbalsta pasākumi direktīvas prasību ieviešanai

Līdz 2020.gadam VK izstrādās **vienoto valsts pārvaldes tīmekļvietņu platformu** (valsts iestāžu un pašvaldību tīmekļvietnēm)

ERAF projektos izstrādājamo IKT sistēmu publiskajās saskarnes tiek veidotas atbilstošas piekļūstamības prasībām

KISC projektā izstrādātais **mašīntulkošanas risinājums** tiek pilnveidots runas sintēzes izteikšanai valsts valodā un tiek veidots runas transkribēšanas automatizācijas risinājums

Tiek plānotas **apmācības un materiāli/vadlīnijas** (VARAM)

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Atbilstības pieklūstamības prasībām uzraudzība

Plānota **divpakāpju uzraudzība**: iestādes pašas veic savu tīmekļvietņu izvērtējumu, savukārt VARAM veic virsuzraudzību

Vienu reizi gadā iestādes veic savu tīmekļvietņu pieklūstamības izvērtēšanu

Līdz 2018. gada 23. decembrim EK apstiprinās ieviešanas aktus:

metodoloģija, kā uzraudzīt tīmekļvietņu un mobilo lietotņu atbilstību

ziņošanas kārtība

detalizēti pieklūstamības kritēriji mobilajām lietotnēm

paziņojuma par pieklūstamību saturs

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Direktīvas prasību ieviešanas laika grafiks

**no 2018. gada
23.septembra**

biroja datņu
formātos
publicētam
saturam

**no 2019. gada
23. septembra**

- no jauna izstrādājamām tīmekļvietnēm
- no jauna veidojamiem ārtīkliem un iekštīkliem, ko izmanto slēgta cilvēku grupa, nevis sabiedrība kopumā;
- tīmekļvietņu un mobilo lietotņu saturam, kas kvalificējams kā arhīvi

**no 2020. gada
23. septembra**

- visām iestāžu tīmekļvietnēm
- iepriekš ierakstītiem ar noteiktu raidlaiku saistītiem elektronisko plašsaziņas līdzekļu audio vai audiovizuāliem darbiem

**no 2021. gada
23.jūnija**

mobilaajām
lietotnēm

2018. gada 23. septembrī
direktīva jāpārņem LV
regulējumā

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Turpmākās darbības MK noteikumu izstrādē un ieviešanā

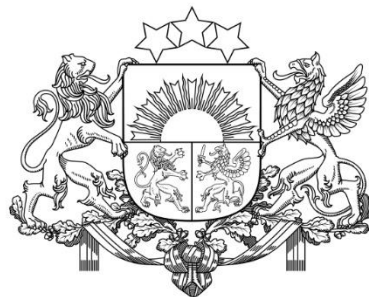
- | MK noteikumu projekts «Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā» tiks izsludināts VSS
- | 2018. gada 23.septembris – jābūt apstiprinātiem noteikumiem
- | Iestāžu darbinieku apmācības Valsts administrācijas skolā un vadlīniju sagatavošana
- | WCAG 2.0 vadlīniju tulkošana latviešu valodā un tulkojuma apstiprināšana

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Saites

https://www.lvs.lv/lv/products/133571	Latvijas nacionālais standarts EN 301549:2017 "IKT produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasības Eiropas publiskajos iepirkumos"
https://www.w3.org/TR/WCAG20/	WCAG – Web Content Accessibility Guidelines (Tīmekļa satura pieejamības pamatnostādnes)
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016L2102	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību
http://www.varam.gov.lv/lat/likumdosana/normativo_akt_u_projekti/e_parvaldes_joma/?doc=25615	Ministru kabineta noteikumu projekts "Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā"

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Margarita Krišlauka
Margarita.Krislauka@varam.gov.lv
www.varam.gov.lv

08.03.2017